

הצד השני של המטבע

מאת אורי אבנרי

בבית-חולים חזיתי שוכב חייל פצוע קשה, שמעיו רוסקו עליי צורך של מכות' ריה מצרית. אין הוא יכול לאכול, לשתות או לישון. לידו שוכב אדם נוסט. משך לילה שלט, שעה ששכנו נאבק עם החוות, עוברים לנגד עיני הפצוע מאורעות המלחמה כפי שראה אותם בעיניו, משך שנה תמימה של קרבות אכזריים.

זהו הספר שעורך זיכוח גרוד יותר מאשר כל ספר אחר בשנים האחרונות, שגורמים רמימקעה ניסו למנוע את הופעתו, שצו מט כאום ובמסמכים דיפלומטיים, שמתנגדו השמיצוהו כתעודה של בגידה ואוחדיו היקדוהו כתעודת-אמת ופעודה נז- עזת למען השלום.

זהו המשך של בשדות פלשת 1948, הספר הנפוץ ביותר בספרות העברית החדשה — ספר שכל קו-רא עברי חייב לקראו בעצמו כדי לדון אותו ל- שכט או לחסד.

בעוד שמחיר הספר נקבע ל-2,800 ל"י הוא ימכר לקוראי העולם הזה, בעלי תו הקנייה שפורסם בגילון השבוע שעבר, העולם הזה 872, במחיר של 1,900 ל"י בלבד.

הספר יחולק לקוראים במחיר המזול של 1,900 ל"י ותמורת תו הקנייה במנהלת העולם הזה, תלאביב, רחוב גליקסון 8, בין השעות 9—1 לפני הצהריים, 4—6 אחרי הצהריים, מלבד יום רביעי בשבוע. קוראים מחוץ לתלאביב יכולים לקבל את ספריהם בדואר, באם יצרפו 150 פרוטות דמי משלוח למחיר המזול.

עוד לא אחרת את המועד!

באם לא הצלחת, לאור מסיבות הזמן, לסיים כשורה חוק לימודים בבית-ספר תיכון, אל יאוש! אלפי צעירים נמצאים במצב זה וטובת כל אלה ולטובתך מקיים המכון שנוסד בארץ לפני 18 שנה, קורסים מעולים, המכנים אותך בשית לימודי-בית מדרש, בשעות הפנאי שלך ובצורה אינדיבידואלית לקראת הבחינות המוקדמות ובחינות הבגרות.

המכון, שהוא היחיד במינו בעולם, מספק לך את כל תומר הלימוד הדרוש עבורך (ספרים, שעורים, תשובות לדוגמא וכדו). שרותיו מבוססים על המתכונת של המרכז העולמי של המכון בלונדון. באם חייל הנך, או איש משק, חבר קיבוץ, או צעיר בעיר — זוהי הדרך הנכונה להשלמת השכלתך, תוך שילוב עם עבודתך, לביסוס עתידי!!!

פנה מיד לשם קבלת מדרוך חינוך והתייעצות אישית אל:

המכון העברי להוראה והשכלה בירושלים

בפיקוחו של

המכון הבריטי

רחוב בנייהודה 2, ת. ד. 1259, ירושלים.

רחוב הבנקים 5 היפה

רח' הרצל 19 נתניה

שד. רוטשילד 15 תל-אביב

מדע

הלוח שנה טובה

האסטרונומים לא הטריווים עצמם מעולם כדי לקחת חלק בויכוח הגדול על התאמת לוח השנה לתנאי המציאות המודרנית. מניין הימים המקובל עליהם הספיק להם בהחלט. כי עוד במאה ה-16 קבע הצרפתי יוסף יוס' טוס סקאליגר שיטה נוחה מאד לחישוב מניין הימים. בלי להתחשב בשנים, חודשים או שבועות הוא צידד את כל הימים, החל מתאריך מקרי, הראשון לינואר 1713 לפני הספירה, במספר סידורי, כך שה-15 ביולי 1954 למשל, הוא יום מס' 2,433,288 לפי מניין סקאליגר.

פחות נוח היה המצב לגבי מנהלי חשבונות, פקידים, בנקים, סטטיסטיקאים ממלכתיים וגייסי צבא, להזכיר רק אחדים, שגאל' צו לקיים את התרבות התעשייתית של המאה העשרים עם תאריכים כה משונים כ-29 ב' פברואר, החל רק פעם אחת בארבע שנים וכראשון בינואר החל מדי שנה ביום אחר בשבוע.

כיצד היה יכול, למשל, הסטטיסטיקאי של הברת פורד להשתח את תפוקת המכוניות בחודש אוגוסט של שנה אחת לזו של חודש אוגוסט בשנה אחרת, כאשר בראשונה היו 27 שבתות ובשניה חמש שבתות? אוגוסט בן 31 ימי עבודה שונה, אחרי הכל, מאוגוסט בן 28 ימי עבודה.

הכומר היה הראשון. כדי לתקן מצב זה הוצפה האנושות במאה השנים האחרונות בלפחות 500 הצעות שהבטיחו להביא סדר בתוך הלוח הגרגוריאני המקובל.

ההצעה הראשונה באה מכומר קתולי, האיטלקי מארקו, שהציע בשנת 1834 לחלק את 364 ימות השנה ל-52 שבועות שבעה-ימים, צרף בסוף השנה את יום ה-365 כיום מנוחה נוסף, היום השמיני.

ההצעה האחרונה והמתקבלת על הדעת ב' יותר באה בשנת 1947 מצד איגוד הלוח ה' עולמי שהציע שנה של 364 ימים, חילק אותה לארבעה רבעים של 91 ימים כל אחד. החודש הראשון בכל רבע שנה היה בן 31 יום, האחרים בני 30 יום. כל רבע שנה היה בן 13 שבועות, התחיל ביום א', הסתיים ב' יום שבת. השילוב של היום ה-365 נעשה בין יום השבת, ה-30 לדצמבר, ליום א', ה-1 לינואר, נקרא יום העולם והוקדש ליום חג שלום. רצון טוב ולשיתוף פעולה בינלאומי. מן היום ה-366, המופיע בכל שנה מעוברת, פעם בארבע שנים, שולב בין ה-30 ליוני וה-1 ביולי כיום עולם נוסף.

היתרון הגדול שבלוח העולמי: בכל שנה חל כל תאריך באותו יום בשבוע, מאפשר מלבד זאת, השוואה מדויקת של כל פרק זמן בכל שנה לאותו פרק זמן בשנה אחרת.

שבת ביום שני ההצעה הוגשה לדין בא"מ, נתקבלה רשמית על דעתן של 18 מדינות (ביניהן הודו), לא-רשמית על דעתן של 29 נוספות (ביניהן: ברית המועצות). מחקר מקיף שנערך עליידי אנשי הלוח הער' למי הגיע למסקנה מדהימה: קרוב לוודאי כי 99.5% של האנושות מוכנים לקבל את תיקון המוצע בלוח. חצי האחרון המתנגד: העם היהודי כפי שהוא מיוצג עליידי רבניו. טענתם: אם תיפגם הרציפות של המחזור השבועי בלוח הנוצרי תתחיל השבת לנווד על פני הלוח, תחול פעם ביום ה' בשבוע פעם ביום ב' בשבוע.

הרבנים לא קיבלו את ההסבר הגיוני: יום השבת קשור בלוח העברי, יישאר קבוע, כמקודם. ליום השביעי בשבוע העברי. הם גם לא הסתכלו בתקדים של חגי ישראל, הקבורים בלוח העברי, נודדים על פני הלוח ה' נוצרי כתג הפסח שחל פעם בסוף מארס, פעם באמצע אפריל.

מתנגדים אחרים ללוח העולמי אך קול' גיים מחות: מדיסטי לוחות השנה, להם צפויים יום המסדים כספיים ניכרים אם יונהג הלוח העולמי. לקוחותיהם לא יצטרכו כל שנה ל' לוח חדש, יוכלו להסתפק בו אם אך ישמרו עליו היטב, כל שנות חייהם.

שבועות בשנה. השבוע, לקראת המושב ה-18 של המועצה הכלכלית והסוצ' יאלית של א"מ (אונסקופק), תידון הצעת

האפיפיור גרגוריוס ה-13 תקן ב-1582 את הלוח היוליאני (על-שם יוליוס קיסר ש' נהנהגו ב-46 לפני הספירה), התאימו לתקופת טיבובה של הארץ סביב השמש.

הורו לתקון הלוח המקובל ללוח העולמי, חידשו אנשי הלוח העולמי את מסע ההס' ברה לרעיונם. עיקר תשומת לבם היתה נתו' זה לרבנים, ולאנשי כת נוצרית זעירה, מא' מיני יום השבת. הם שבו והזכירו להם כי השבוע הוא פרק זמן מסוכם שאינו קשור לכל תופעה טבעית. המצרים הקדמונים חיל' קו את חדשיהם לשלושה שבועות של עשרה ימים כל אחד (כשם שחילקו את השנה ל' שלוש עונות — עונות השטפון, הזריעה ו' הקציר), האצטקים של מרכז אמריקה חילקו, בזמנם, את השנה ל-73 שבועות בני חמשה ימים כל אחד.

טענה זאת לא השפיעה במיוחד. עובדה אחרת שלא ריפתה את ההתנגדות הרבנית ללוח העולמי: בשבוע שבועת הימים המקובל כבר שימש כל אחד משבעת הימים פיתו' ה' מנוחה השבועי: שבת יהודית, יום ראשון נוצרי, יום שני יונני, יום שלישי פרסי, יום רביעי אשורי, יום חמישי מצרי ויום ששי מוסלמי.

החזירו את ימינו! הזמן הנוח ב' יותר להנהגת לוח חדש הוא כאשר הלוח הישן (במקרה זה: הגרגוריאני) והחדש חור' פפים, מונעים בכך כל הפרעת מעבר. יום זה חל ב' בינואר 1956, ממריץ את מצדו הלוח העולמי להעביר את תיקונם עוד הקיץ. אחרת יצטרכו להכות, קרוב לוודאי, להודם' גות הבאה, שתחול רק כעבור 28 שנים, ב' בינואר 1984.

בין אם יונהג הלוח העולמי ב' בינואר 1956, או 1984, יצטרכו מצדו ליישר עוד כמה דורות כמקרי יום הולדתו של אדם שולדו 31 במרס לפי הלוח הגרגוריאני, יום שלא יהיה קיים כלל בלוח העולמי. אחרת עלולים הם להתקל בתגובה דומה לזו של ההמון הלונדוני שנתקבל בשנת 1752 הלוח הגרגוריאני באנגליה. מכיוון שהמעבר מהלוח היוליאני לגרגוריאני חייב השמטת 11 יום מאותה שנה, נוצר הרושם בקרב הלונדונים כי שדרו מחייהם 11 ימים והם ערכו הפגנות סוערות, תבעו בכל תוקף "החזירו לנו את ימינו!"

נפגע אחר מתקון הלוח בשנת 1752 היה אנגלי אלמוני שהביע את קובלנתו במכתב לנכבד כתיב-העת הלונדוניים של אותם ימים, הגינסלמן מג'ון:

אני רוצה לדעת באיזו דרך אוכל לתקן את העולל שנגרם לי. שאם לא כן אצא מדע' תי. שכבתי לישון אמש, כשזה היה היום הרביעי בשבוע, ה-3 בספטמבר. הדבר הרא' שון שראיתי בקומי הבוקר היה עתון שגשג את תאריך היום החמישי בשבוע, ה-14 ב' ספטמבר... אבדתי יום הולדת — ואשה. כי לפני חמשה שבועות באתי בהצעת נשואין לנחמה שבבנות מינה. היא קבעה את היום ה-10 בספטמבר ונתתי ערבון של 10 אלפים לירות סטרלינג שאעמוד בדיבורי. אותו יום נעלם. ועורך הדין שלי מסביר ש-10 אלפים הלירות אינן שוות עוד. אכן עסק נאה זה כי חברת מתימטיקאים ומתקני לוחות-שנה יגרמו לאדם שיקפה את אשתו עוד לפני ש' הספיק לקחת אותה."

במעבדה עצמאות קנאית

מחקר שנערך בארצות-הברית ו' שביקש לגלות את טיבם של המדענים גי' לה כי כמעט כל המדענים החשובים הם גברים, 75% מהם הם בניס יחידים או בני זקונים, רבע הם יהודים, שלישי — ילידי ערים גדולות ותכונתם הבולטת ביותר היא "עצמאות קנאית".

האסטרונום השוויצ'י פאול וילך קלט במצפה כוכבים בקאליפורניה ה' התפז' צצות עצומה שארעה לפני עשרים מיליון שנים ושהגיע רק עתה לכדור הארץ. וילך השווה את ההתפוצצות לזאת של פצצת מימן ענקית, שהיתה יכולה להשמיד מערכת כוכבים שלמה. מקום ההתפוצצות: מערכת כוכבי הבתולה.

למען משמידי חרקים מקצועיים נבנה עתה מיקרופון כה רגיש, עד כי הוא מסוגל לקלוט מבצע הקיר את קול כרסומן של נמלים לבנות או תולעי-עץ.

• ביניהם — העתונאי ומחבר ספרי היל' דים הירושלמי דניאל שר.
** דוגמה אחרת להשתנותם של מונחי הזמן: לפי טיברת מפרשי תנ"ך רבים היו 969 השנים אותן חי מתושלח 969 חודשים. ז. א. מספר שנות מתושלח ה'ת' 81, דמה יותר לאלה של בן-תמותה רגיל.